

P. Piřha: Jak se chovat?

„Nechtěl jsem se k ničemu vyjadřovat. Různých prohlášení je až až. Množství dotazů, které mně přicházejí od věřících, mě však vede, abych nabídl své zkušenosti veřejně," více se dočtete níže v textu Mons. Petra Piřhy.

Situace, v níž jsme se ocitli, je zcela nepřehledná, nemáme potřebné informace, všechno se po hodinách mění. Je zřejmé, že lidé ve vedení státu si nevědí rady. To jim nelze vyčítat. Zneužití situace pro vlastní prospěch je ovšem nemravný, možná i trestný čin. Kromě celosvětových všeznalců bez kompetence a tedy bez konkrétní odpovědnosti si neví rady nikdo. Ukazuje se tedy, že opravdu ve všem se každý jednotlivec musí aktuálně rozhodovat sám. Bohužel nelze čekat, že se budou lidé rozhodovat racionálně, uváženě a s ohledem na druhé, ba dokonce, že se vůbec budou rozhodovat a nebudou jen reaktivně reagovat. K tomu všemu mohu říct jedině, že je to jako s počasím. Je naprosto zbytečné diskutovat, popř. vynést odsudek deště. Prší, a proto zůstanu doma, musím-li vyjít, vezmu si pláštěnku, gumáky a deštník. Jednoduše leje a musím se podle toho chovat.

Co jsem zatím napsal, je obecně platné. Nyní budu uvažovat o tom, jak se mohou zachovat věřící, především katolíci. Hned řeknu, že obecnou radu dát nelze právě tak, jako nelze pacientům sdělit, jaká je obecně platná úlevová poloha.

Jisté je, že daná situace je naléhavou Boží výzvou, abychom se zamysleli nad kvalitou své víry. Jde o osobní víru a každodenní praxi duchovního života. Otázky mně kladené se vesměs týkají problému mše svaté a přijímání Těla Páně. Následně pak svátosti smíření. Je frapantní, jak jsou věřící novou situací zaskočeni. Je to přirozený důsledek našeho namnoze konzumního přístupu k bohoslužbám. „Tady jsem, račte mě zaujmout, pobavit, nerušit a dlouho nezdržovat. Jsme vaši zákazníci, neplatíme vás, ale jste na nás závislí.“ Úspěšný je kněz, který to vše dobře prodává. Mnoho lidí nechodí dnes do kostela ke sv. Ignáci, Josefu, Markétě, ale chodí ke Kořátkovi, Čapájevovi, Camralovi....

Z čeho lze vyjít:

1. Zkušenosti s naší situací existují. Prožívaly ji celkem nedávno odsouzené ženy v ženských věznicích, nejednou řadu let. Celá společnost včetně řeholních sester mohla ve středověku přijímat Tělo Páně jen dvakrát do roka, o Vánocích a Velikonocích. O časně a časté sv. přijímání se, pokud vím, jako první zasazoval český myslitel Jan Milíč z Kroměříže. V současnosti jsou celé oblasti, kde kněz nějakou komunitu navštíví třeba jen jednou či dvakrát ročně, a vzhledem ke klimatu tam nelze uchovávat Nejsvětější Svátost vůbec. Centrem víry je Bůh přítomný ve slově Písma. Ve vystavené Bibli je také adorován.

2. Existuje celá řada známých praktik používaných běžně a dalších používaných v dobách pronásledování. Mám na mysli následující (zdůrazňuji, že oproti dřívějším dobám máme výhodu televize atd.):

a) příkladně zachovávat pokyny vlády;

b) iniciovat dobrovolníky ke spolupráci s místními orgány správy a samosprávy a jinými institucemi;

c) využívat všechny způsoby duchovní služby, které nám zůstávají: celodenní výstav Eucharistie, přítomnost někoho, kdo může podat Tělo Páně, deponovat ciborium u jáhnů a určených akolytů. Vždy přitom zachovat max. opatrnost (oddělená místnost, rouška, vstupní desinfekce). Při postupech nikoli běžných vždy konzultovat s diecézním biskupem. Víme, že kolika pochybením docházelo v době tzv. tajné církve;

d) zajistit jednoznačnou a úplnou informovanost farníků o tom, jak a proč tak bude postupováno;

e) úkolem všech věřících je povzbuzovat druhé a uklidňovat spory v prostředí, kde žijí.

3. Nová situace nás povede k prohloubení a zvrucnění víry. To druhé se projeví ihned v souvislosti s modlitbou za nejbližší, kteří jsou ohroženi nebo už onemocněli. Dojdeme také ke zcela novým náhledům. Zde z vlastní zkušenosti radím teologicky nerozebírat zneklidňující otázky, protože na to zatím není klid, ale opřít se o základy víry, zpevňovat a prohlubovat kořeny své duchovní identity.

4. Velkou důležitost bude hrát vztah k druhým lidem. Naše přátelství a soudržnost rodin, malých společenství a farností budou podrobeny velkému zatížení. Neděsme se mnoha rozchodů a zklamání, která zažijeme. Budou vícenásobně vyvážena radostí nad pevností druhých a také překvapivým zjištěním, že máme vynikající vztahy, o nichž ani nevíme. Vždy mějme na paměti, že tu jsme pro druhé a cokoli (ne)uděláme pro bližní, (ne)učiníme pro Krista.

5. Digitus Dei zcela určitě ukáže na kohokoli z nás a postaví nás před neobyčejně těžká rozhodnutí. Klasickým příkladem je rozhodování lékaře, kterého ze dvou pacientů má zachraňovat přednostně. Jak postupovat? Nakolik je čas promyslet, zkonzultovat s druhými, odevzdat rozhodnutí v modlitbě Bohu a jednat. Pak už jen věřit v Boží milosrdenství. Neudělat nic je nejhorší chyba. Zda jsem se rozhodl šťastně či ne, se nikdy nedozvím. Před posledním soudem však budu moci říct: Udělal jsem vše, co jsem mohl, abych jednal správně.

Přeji vám i sobě, abychom byli nositeli naděje, která tryská z toho, že se neděsíme budoucnosti, protože z ní nám jde vstříc náš Pán a Spasitel.

Mons. Petr Piřha